

De circumstantiis plura alia dicta sunt in propriis materiis.

CONFESSIO ABSENTIS.

3146 **N**on potest quis, nec licet, nec valde confiteri absenti per litteras, aut nuncium, & ab eo absolvit, etiam si reperiatur in articulo mortis, aut impotens ad accendit ad illum, quia v. gr. detinetur in carcere, ita Scotus in 4. dis. 17. q. un. litt. Z. quia Sacraenta exposunt subjectum praesens. Constat ex ipsa forma absolutionis, *Ego te abservo, quae non verificantur de subiecto absente; nam pronomen demonstrativum *Te* significat subjectum praesens, ut dictum est pariter de praesentia materiae in Sacramento Eucharistiae, num. 2953. & 2954.*

3147 Nec obstat, quod matrimonium celebretur inter absentes per procuratores; quia contractus matrimonii (ut bene advertit la Crux) in quo fundatur ratio Sacramenti, non est immutatus a Christo in ratione contractus, sed elevatus in lege gratiae in ratione Sacramenti; ac proinde, quando salvatur in ratione contractus, sicut salvatur inter absentes, salvatur etiam in ratione Sacramenti: non sic Sacramentum Poenitentiae, quod in ratione Sacramenti fuit a Christo institutum, ut requirat praesentiam subiecti; ut ex ejus forma liquet.

Tum quia talis modus confitendi absenti per litteras, aut nuncium, est expositus gravissimis periculis, revelationis Confessionis, scandali, & aliorum damni, quia ut ait Scotus cit. ex natura sua est patulus: quod cedit in grave præjudicium ipsius Sacramenti.

Hinc Clemens VIII. anno 1602. contraria assertionem damnavit ad minus ut falsam, temerariam, & scandalosam, eamque sub excommunicatione doceri, aut in proxim deduci prohibuit.

3148 Eadem ratione invalida esset absolutionis, si Confessarius praesentem audiret, & post ea per litteras eum absentem absolveret.

3149 Arsdekin in tom. 2. pag. 232. addit, quod si aliquis per litteras, aut nuncium Sacerdoti absenti confessus fuisset, & p. t. ad illum in pericolo mortis accurreret, & presentem sine alia Confessione absolveret, validè, & licet absolveret, si cui si alii testenr, aliquam moribundum, Sacerdote absente, dedisse contritionis signa, aut Confessionem petrisse, potest Sacerdos perveniens illum jam sensus defitum absolvere. Et Clemens VIII. non simpliciter absentis Confessionem, sed similiter ejusdem absentis absolucionem damnavit; ita ille, qui addit, Clementem VIII. super hoc casu consultum, sic respondit.

3150 Arsdekin in tom. 2. pag. 232. & Moya hanc

Idem docet Mastrius dis. 21. q. 7. num. 170. in casu necessitatis, non extra, maximè, si infirmus Sacerdoti, cui peccata scripta, accidenti dicat: *Me accuso de omnibus peccatis, qua scripti.*

3151 Praesentia poenitentis non est necesse, quod sit omnino physica, ita ut poenitentis sit ante pedes Confessarii; sed sufficit moralis, quatenus statim discessit, est in eodem Templo, ad prospectum Confessarii, a quo parum distat: Et sic, si Confessarius aliquem defectum substantiali circa formam commisit, & poenitentis discessit, vel discessit antequam Confessarius perficeret formam, & admiratio esset adstantibus eum revocare, posset illum sic moraliter praesentem absolvere. Sed hoc gratis dicitur.

3152 Absolutio à censuris potest dari absenti, quia potest dari extra Sacramentum, nisi superior facultatem absolvendi committat cum clausula in Confessione Sacramentali. Clericatus c. 123. num. 14. v. num. 3315.

CONFESSIO IN SCRIPTIS.

3153 **N**emo, etiam si sit impotens confiteri in scriptis, aut per interpretem, quia Confessio fuit a Christo instituta secreta, & hic modus confitendi est ex natura sua patulus. Scotus in 4. d. 17. q. un. litt. Y. & Diana p. 5. tral. 6. ref. 4. Affirmat de impotenti confiteri ore, si possit scripto, Leander de Pœnit. tral. 5. dis. 6. quest. 17. Difficultas autem est, an fieri possit in scriptis?

3154 Et quidem in casu necessitatis, quo quis sit impotens confiteri, v. gr. quia mutus, ignorans linguæ, &c. confiteri potest per nutus, interpretem, aut scriptum, dummodo Confessarius absolvendo sit praesens; quia, quod Confessio sit secreta, & vocalis, non est de essentia Confessionis, sed modus sacramentalis, adeoque in casu necessitatis potest esse publica: ut in num. 3114. habetur ex Trident. sess. 14. cap. 5.

3155 Extra casum necessitatis absolute affimat Leander de Pœnit. tral. 5. dis. 6. q. 14. & 15. quod, si quis Sacerdoti praesenti tradat in scripto suam Confessionem tacite legendam, & immediate ante, aut post dicat: *De his omnibus peccatis in scriptis me accuso*, valida, & licita sit confessio, quia implet præceptum Confessionis vocalis, dum voce fatetur peccata ibi scripta esse sua, & cum aliunde de illis habeat dolorem, ponit, quod requiritur ad Confessionis integratatem.

3156 Arsdekin in tom. 2. pag. 232. & Moya hanc

Hanc opinionem sequuntur in casu verecundiae validè magna.

3157 Dico tamen, extra casum necessitatis Confessionem in scripto factam Confessario praesenti esse graviter illicitam, & inde invalidam, Mastrius dis. 32. q. 7. n. 168. Faber, Brancatus, & alii Scotisti, quia Confessio vocalis est de præcepto divino: constat ex cap. Quem pœnitier de Pœnit. dis. 1. Præcepit enim Dominus mundanis, ut ostenderent ora sacerdotibus, docens corporali praesentia confitenda peccata, non per nutum, nec per scriptum manifestanda: dicit enim: Ora monstrate; erubescientia enim vilia timore offensis venia criminis: hic ut insinuat Scotus cit. lit. Z. erubescientia non excusat, sed sola impotencia, quoniam erubescientia est a Christo intenta, & inde est magna pars pœnitentiae.

Tum quia opinio affirmativa potest esse scandalum, & occasio, ut confessio vocalis haud amplius, aut parum, praesertim à puellis usitur, quia cum non possit faciliter discerni, quanta verecundia requiratur, qualibet puella posset affectare, & presumere suam verecundiam esse magnam, & excedentem, ac proinde à confessione vocali excusari.

3158 A fortiori nec est licita, nec valida confessio, si quis Sacerdoti, qui fuit peccato praesens, dicat: *Me accuso de peccato illo, quod in scis me heri commisisti*, quia haec notitia non est sacramentalis, nec fuit ordinata ad Sacramentum, sed est extrajudicialis. Scotus in 4. d. 16. q. 1. litt. E.

3159 Confessarius autem nullo pacto potest dare absolutionem in scriptis, sed debet eam voce proferre: v. n. 3109.

CONFESSIO DE SOLIS CONFESSIS.

3160 **C**onfessio de solis mortalibus alias confessis est valida, & fructuosa: Fructuosa, quia habet augmentum gratiae: Valida, quia habet omnes partes; peccata enim confessi considerari possunt ut remissa, & ut commissa; unde absolutione cadit supra illa ut commissa, quo pacto sunt materia sufficiens. Insuper substant novæ materia proxima, nempe novæ contritioni, Confessioni, & satisfactioni; requiritur enim novus dolor.

CONFESSIO REITERANDA EST,

3161 **Q**uoties est invalida; quod ex duplice capite contingere potest, 1. Ex parte pœnitentis, 2. Ex parte Confessarii.

EX PARTE POENITENTIS

3162 **E**st invalida, & reiteranda confessio, 1. Facta sine dolore, aut cum defectu alterius partis essentialis. Nec ad hoc ignorantia excusat, quia est defectus partis essentialis, nempe materia proxima, 2. In qua quis voluntarie aliquod mortale omisit, 3. In qua

Examen Ecclesiast.

quis accedit cum voluntate peccandi mortaliter; quia tunc non est dispositus, non enim habet verum dolorem, & propositum se emendandi: talis est qui in occasione proxima peccandi reperitur, quam relinquere potest, & non vult.

3163 In casibus, in quibus quis, dum constitutus, peccat, seu indispositus ad Sacramentum accedit, sacrilegium committit.

3164 Rudis, qui sine certo numero, sed grossimo modo mortalia indocto Confessario confessus est, non tenetur, detecto errore, confessio reiterare, Leand. hic tr. 5. dis. 5. q. 71. Diana p. 3. tr. 4. ref. 89. quia fuerunt valida, & fructuose, quoniam peccata fuerunt directe absoluta; non est autem obligatio iterum subjiciendi clavibus peccata semel directe absoluta.

3165 Hinc Diana in sum. verb. Confessarius quoad Examen num. 38. ait: *Cavear, ne pœnitentes perturbet circa validitatem præteriorum confessionum. Nam, si interrogando illos de numero, respondeant, se numquams numerum expressisse, cum id bona fide fecerint, relinquendos in bona fide, ait Marchantius: nisi aliquod essentialis omisso constet; nam confessiones alioquin non integra materialiter possunt esse integra formaliter ratione bona fidei, & sic sufficientes.*

3166 Non sunt reiterandas confessiones bona fide factæ post confessionem invalidam, quia jam fuerunt valida, & fructuosa ratione bona fidei; sed solum est reiteranda illa, in qua fuit defectus, postquam memoria occurrit. Hinc qui culpabiliter mortale tacuit, & postea in aliis confessionibus est oblitus illius facilius, quando tandem ejus recordatur, non tenetur ad has repetendas.

NOTA CELEBREM DOCTRINAM.

3167 **Q**uando reiteratur confessio invalida cum Sacerdote, qui priorem illam confessionem non audivit, necesse est omnia mortalia distincte & in particulari repetere, exprimendo peccatum, quod tacuit, & sacrilegium, quod fecit.

Quando vero Confessarius est idem, etiam non recordetur peccatorum, nec distincte, nec confusè, nec pœnitentia imposita, sed solum, quod sibi confessus fuerit, tunc sufficit diceare defectum commissum, nempe peccatum, quod tacuit, sacrilegium, quod fecit, & peccata nova, si sint: de ceteris vero, alias a confessario auditis, se accusare in generali. Item accuso me de omnibus peccatis, qua in confessione invalida tibi aperui. Quia in priori confessione pœnitens, licet invalidè, verè distincte ea declaravit, & Confessarius pœnitentiam

imponuit. Ita Leand. tr. 5. disp. 5. q. 91. Dian. p. 5. tr. 14. ref. 51. D. Antoninus, Lugo, & alii.

3168 Dico tamen melius cum D. Thoma, repetenda esse peccata distinctè, & in particuliari: nisi Confessarius eorum recordetur saltem in confuso, aut saltē nisi recordetur in confuso, & in communī status, ac virtū poenitentis, quam tunc ducebat, aut poenitentia à se imposita, Mastrius disp. 21. q. 8. n. 198. Bonac. Navar. & alii; quia si sic non recordetur, non potest Confessarius recte fungi suo munere in medicina, & poenitentia imponenda; benē vero si prefato modo recordetur.

3169 Hinc praxis est, ut Confessarius, si poenitenti sibi confessio absolutionem differat ad plures dies, vel quia confessio est longa, & non potest eodem die perfici, vel quia poenitens est indispositus: tunc accedente termino dilationis, licet non recordetur peccatorum confessorum distinctè, & in specie, sed solum in confuso, non exigat, ut confessio repetatur, sed ut dolor eliciatur, & absolvatur; quia poenitens jam satisfecit confessionis integritati materiali.

3170 Hac ratione, qui eidem Confessario est confessus, hoc modo uti poterit in confessionibus repetendis, si prudenter timeat, aut inveniat eā ex defectu veri doloris, propositi, aut ex aliquo capite fuisse invalidas, dicens, *Accusome de omnibus illis peccatis, quātib⁹ in aliis confessionibus co... sum.* Vide quātē utilitatis sit eumdem ēre confessorum.

EX PARTE CONFESSARII.

3171 **I**nvalida, & reiteranda confessio est, 1. Si Confessarius verba absolutionis substancialiter vitaverit, aut intentionem actualem, vel virtualem absolvendi non habuerit. 2. Si caret jurisdictione, 3. Si sit excommunicatus vitandus, quatenus est publicè denunciatus, vel notoriū percussor Clerici; quia habet jurisdictionem impeditam. Valida autem est confessio, si Confessarius excommunicatus vitandus, sit in loco ubi ignoratur, & communi errore non habetur, nec creditur excommunicatus; insuper, si habeat titulum, quatenus est Parochus, aut verē approbatus; quia in hoc casu Ecclesia supplet jurisdictionem, qua ille caret. Leand. cit. qu. 78. & 79. com. Non excusat autem error particularis. Vide fusē à n. 3256.

3172 Valida est, & non iteranda confessio bona fide facta cum Sacerdote valde ignaro, quia ad valorem sufficit notitia de peccato in communī, videlicet, quod poenitens ha-

beat peccatum; sacrilega tamen, & inde iteranda est, si cum eo scienter, & ex malitia fiat, Leand. cit. q. 74. Dian. p. 3. tr. 4. ref. 121. Quilibet Confessarius approbatus est censendus idoneus, nisi certe constet de opposito.

3173 Valida, & non iteranda est confessio facta bona fide cum Confessario, qui ob surditatem, somnum, aut distractiōnem, aliqua mortalia non intellexit sine culpa poenitentis, & solum culpa erit in Confessario; quod si poenitens id postea advertat, sufficit, quod repetat ea, quā probabilit̄ jūdicat, aut scit non fuisse audita.

3174 Si vero nesciat, quod illud fuerit; si confessio est brevis, tenetur omnia repetere, quia de singulis potest prudenter dubitare; si longa, non tenetur omnia repetere; quia in tanta multitudine non potest de singulis prudenter dubitare, sed solum confiteri debet peccatum illud in communī, dicendo: *Me accuso de peccato illo mortali, quod Confessarius non audivit:* similiter, si sint aliqua non audita, quā pariter determinate discernere non potest.

3175 Probarat à pari, nam ex superiori dictis, qui scit se commississe aliquod mortale, & non recordatur quale fuerit, tenetur illud in communī, & in genere confiteri: similiter, qui dubitat de aliquo mortali à se commissō, tenetur illud dubium confiteri; & demum, qui dubitat de aliquo peccato in communī, an illud confessus fuerit, tenetur illud dubium confiteri; igitur, qui scit, vel dubitat, aliquod, vel aliqua mortalia non fuisse à Confessario intellecta, debet illa in communī, & in genere confiteri, licet nesciat in particulari, quā illa fuerint.

3176 Debet tamen tunc determinare materiam; quantum fieri potest, v. gr. dicendo, *Scio, vel dubito, an Confessarius audierit unum peccatum grave meum,* & nescio quale fuerit; sed tempore illo solebam confiteri tales, vel tales species peccatorum. Diana p. 4. tr. 4. ref. 158. Leander hic tr. 5. disp. 5. qu. 86. Tambur. Lugo.

3177 Ad tollendos scrupulos, sciant fideles quod si ob aliquem defectum occultum contigerit aliqua eorum confessio invalida sine eorum culpa; in sequenti confessione valida, peccata illa fuerunt indirecte absoluta.

DE SATISFACTIONE.

3178 **S**atisfactio Sacramentalis, est compensatio pœna temporalis debitis ob injuriam Deo illatam, consistens in operibus pœnalibus, & laboriosis à Confessario taxatis.

3179 Peccato enim mortali correspondet cul.

culpa, quā est offensa Dei, & pœna aterna, per Sacramentum pœnitentia deletur tota culpa, ita ut peccator redeat in Dei amicitiam; pœna vero non remittitur tota, sed commutatur de aeterna in temporalem satisfaciendam in presenti, vel in alia vita in Purgatorio. Hanc pœnam temporalem satisfactio Sacramentalis compensat ultra suas vites ex opere operato: ita ut majorem pœnam compenset jejunium à Confessario impositum, quā voluntarie assumptum. Taxa autem soli Deo est nota.

3180 Satisfactio in voto, videlicet in proposito eam adimplendi, est pars essentialis Sacramenti pœnitentia, se tenens ex parte materiae proximæ; in esse autem exhibito, seu in executione, est pars integralis, Scotus in 4. d. 16. quæst. 1. litt. E.

3181 Hinc poenitens pœnitentiam acceptare tenetur, ita ut nullam acceptare vellet, non posset absolvī, quia non esset dispositus, nec verum dolorem haberet: ita comm.

3182 Plures tenent eum posse pœnitentiam non acceptare, & absolvī, si dicat velle pœnam in Purgatorio solvere. Et quamvis etiam id admittat Scotus in 4. distin. 19. quæst. un. litt. D. in casu, quo alias poenitentia sunt Psalmi Pœnitentiales, Litaniae Virginis, aut Sanctorum, Psalmus Miserere v. pag. 8. prop. 21. ab Alex. VIII. damn.

3183 Confessarius vero debet esse prudens in pœnitentia imponenda; quamvis enim propriè pro peccatis contra Deum, ut superbia, pro pœnitentia injungenda sit oratio; pro peccatis contra proximum, ut avaritia, elemosyna, & pro peccatis contra se ipsum, ut peccata carnis, jejunium, Confessarius tamen debet uti prudentia, ut pœnitentiam imponat moderatam, convenientem statui, & conditioni personæ, ac pœnitentis fragilitati: hac ratione sèpè sibi solent Confessarii pro peccatis carnis non jejunia, sed orationes injungere. Imò si poenitens roget, ut aliam pœnitentiam mitiorem imponat, non sit nimis rigidus Confessarius, sed libenter immutet, ante oculos habens illud Matth. 12. Arundinem quassatam non confringet, & linum fumigans non extinguet.

3184 Confessarium posse pœnitentiam imponere liberam per modum consilii, non præcepti, tenet Diana, & Bonac. hic.

3185 Probabilis tamen dico non posse. Mastrius disp. 21. qu. 11. num. 281. Lugo, & alii, quia Conc. Trident. sess. 14. cap. 8. præcepit: *Debent ergo Sacerdotes Domini, quantum spiritus, & prudens suggesterit, pro qualitate criminum, & pœnitentium facultate, salutares,*

& convenientes satisfactiones injungere, ne si forte peccatis conniveant, & indulgentius cum pœnitentibus agant, levissima quadam opera gravissimis delictis injungendo, alienorum peccatorum participes efficiantur. Quā verba non indicant consilium, sed præceptum.

3186 Hinc ex una parte Confessarius graviter peccat, si sine rationabili causa pro peccatis gravibus valde levem pœnitentiam imponat, verb. gr. quinque Ave. Rationabilis causa levem imponendi, est extraordinaria contritio, si poenitens lucratus fit Indulgentiam, aut Jubilium, quia satisfactio factis ultra habetur per Indulgentiam. Sequitur ex Trident. sess. 14. cap. 8. Eos fieri peccatorum participes, qui sine justa causa pro gravibus peccatis leves pœnitentias injungunt. Nec compensant illa verba, Quidquid boni feceris,

&c. quia sunt deprecativa. Busemb. libr. 6. tract. 4. cap. 3. dub. 4. numer. 2. contra Diaconam part. 3. tract. 4. ref. 97. qui cum alis affirmat.

3187 Optimum tamen consilium est, quod injungat pœnitenti, ut ipse applicet merita & satisfactiones Passionis Christi. Utilis pœnitentia sunt Psalmi Pœnitentiales, Litaniae Virginis, aut Sanctorum, Psalmus Miserere v. pag. 8. prop. 21. ab Alex. VIII. damn.

3188 Ex alia parte, poenitens graviter peccat, si pœnitentiam pro peccato mortali imponat, & alii tenent posse sine mortali differri ad unum annum, quia sicut confessio ab Ecclesia præcepta potest differri ad unum annum, ita satisfactio à Confessario imposta. Puto tamen adimplendam esse, quamprimum commodè potest, ut de voto à num. 1841. ad 1847. Certum tamen est, quod non teneatur quis pœnitentiam implere ante absolutionem, aut communionem: v. in pag. 8. propst. 16. & 17. ab Alex. VIII. damn.

3189 Non peccat graviter, si omittat pœnitentiam pro venialibus, aut mortalibus aliis confessis impositam; nec si de imposta pro mortalibus partem levem omittat: v. numer. 426.

3190 Qui pœnitentiam adimpleret in statu peccati mortalis, non invalidat, aut illicitat confessionem præteritam, quia confessio præsens non vitiatur per mortale futurum.

Item satisfacit præcepto; sed non recipit facere valeamus. Et tamen Deus illa dat in pœnunc fructum, nempe effectum remissionis pœnae; illum tamen recipit postea recedente fictione, quando scilicet evadit in gratiam; quia satisfactio suum effectum dat ex opere operato, nempe ex Sacramento, quod est vivum; adeoque licet satisfactio per mortale fuerit mortificata, reviviscit recedente pœcato.

3191 Sit exemplum de operibus mortuis & mortificatis: Opera mortua sunt illa opera bona, quæ sunt facta in peccato mortali, quod est mors animæ; & hac quia fuerunt nata mortua, non reviviscunt: Opera mortifica sunt opera bona, quæ fuerunt facta in gratia, quæ est vita spiritualis animæ; quæ accedente peccato mortali, evadunt mortificata, quatenus stante societate peccati mortalis non retineant rationem meriti ad vitam æternam; recedente verò mortali, & redeunte gratia per pœnitentiam, reviviscunt in ratione meriti, ex eo quia fuerunt nata viva: hinc sunt versus:

*Illa reviviscunt, quæ mortificata fuere.
Vivere non possunt, quæ mortua nata fuere.*

Opera autem bona, quæ fuerunt nata mortua, licet non sint meritoria in ordine ad vitam æternam, nec per subsequentem pœnitentiam reviviscant, profundit ad alios effectus, nimur ab obtinenda bona temporalia, ad humiliacionem, & ad vitanda graviora tormenta in inferno, & juxta versus Glossæ.

Quæ cum mortali bona sunt, dant bona terræ.

Cor faciunt humile, & minuunt tormenta gehenna.

3192 Potest pro pœnitentia imponi opus alias debitum ex præcepto, voto, &c. ver. gr. jejunium in Quadragesima. Mastrius disp. 21. quest. 11. num. 272. Aretinus, Poncius, & alii Scotistæ, Lugo, Amicus, Aversa, & quamplures, 1. Quia opus per præceptum rat onem liberi & meriti non amittit; sic pœnitentiam sibi etiam in melius immutare: v. in pag. 2. prop. 15. ab Alex. VII. damn.

3197 Nec id potest auctoritate Sacerdotis; quia tres actus contritio, confessio, & satisfactio, sunt materia proxima, quatenus sunt in pœnitente: constat ex Trid. sess. 23. cap. 3. Sunt autem quasi materia hujus Sacramenti ipsius pœnitentis actus, nempe, contritio, confessio, satisfactio, creditoris imm solutionem pro duobus debitis accipientis, cuiusmodi est Deus: ex Trid. enim sess. 14. cap. 9. habetur: Docet præterea, ut non solùm pœnis, & sed etiam temporalibus flagellis à Deo inflatis, & nobis patienter toleratis apud Deum Patrem per Christum Jesum scilicet.

3198 Præceptum igitur satisfactionis est personale, non minus quam præceptum jejunii

audiendi Missam, &c. eo maximè quia pœnitens per pœnitentiam punitur, & curatur, sed que ille, & non alius, debet medelam sumere, & pœnam subire.

COMMUTATIO POENITENTIAE.

3199 Pœnitentiam ab uno Confessario impositam potest alius in benigniore commutare, non solùm, si sit purè vindicativa, & satisfactiva; sed etiam si sit medicinalis, & præservativa, quia secundus Confessarius se habet ut successor prioris in eodem Tribunali, tam ut Judex, quam ut medicus.

3200 Si posterior Confessarius non sit aquilis, sed inferior, potest pœnitentiam à superiori impositam pro non reservatis commutare; minimè, si pro reservatis, quia sicut in reservata non habet jurisdictionem, ita non potest de illis judicium efformare, imponendo pœnam; benè verò pro non reservatis, quia quoad illa est æqualis.

3201 Commutatio pœnitentia, si fiat ab eodem Confessario, fieri potest extra Confessionem, usquequod habet notitiam confusam peccatorum; quæ commutatio, & satisfactio erit sacramentalis, quia Confessarius ex peracto iudicio virtuiter retinet potestatem pœnam mitigandi, & commutandi ad petitionem, & preces ipsius pœnitentis. Quod si sit omnino oblitus, potest pœnitent rememorare in confuso. Imò ex pœnitentia data potest faciliter expertus Confessarius statum pœnitentis dignoscere.

3202 Si autem fiat ab alio Confessario, certum est, quod fieri debeat in Confessione, alias satisfactio non effet sacramentalis.

3203 Difficultas tamen est, an in nova confessione possit pœnitentia commutari non auditis peccatis præteritis, ob quæ fuit imposta.

Affirmat Diana p. 2. tr. 15. ref. 53. Tamb. in Meth. Conf. pag. 408. num. 22. Navarr. Tol. & alii, quia posterior Confessarius, cùm sit Judex, & medicus, potest de tota causa juxta præsentem pœnitentis dispositionem judicare. Idem tenet Joseph de August. de eo, qui est oblitus pœnitentia injunctæ, nimur, quod possit Confessarius novam imponere juxta præsentem pœnitentis statum.

3204 Dico probabilius, quod non possit non auditis saltem in confuso peccatis prioribus, Mastr. disp. 21. qu. 11. n. 195. Filluc. Lugo, & alii, quia Judex non potest ferre sententiam, nisi cognita causa, & in nova confessione, licet cognoscat causam præteritam, non cognoscit causam præteritam; igitur non potest disponere de sententia præterita, nisi notitiam saltem in confuso habeat causam præteritam. Poterit tamen aliquando Confessarius expertus, ex

Examen Ecclesiast.

ipso pœnitentia præterita, causam præteritam in confuso cognoscere.

3205 Non placet Arsfdekin in tom. 2. pag. 239. n. 10. dicens, quod oblitus pœnitentia, aut factus impotens ad aliam implendam, non tenetur ejus loco ad aliam; quia pœnitentia imponitur in satisfactionem, & est pars integralis Sacramenti, adeoque non tenet paritas de aliis præceptis, v. gr. Missa, jejunii, & voti. Tenetur igitur aliam à Confessario petere: v. à num. 1841. ad 1847.

D E S I G I L L O.

3206 Sigillum Sacramentale: Est obligatio servandi secretum in omnibus, quæ in ordine ad absolutionem Sacramentalem Confessario aperiuntur. Obligat iure naturali, divino, & humano, & tam arctè, ut in nullo casu, etiam si salus propria vitæ, in modo totius mundi inde penderet, licet illud frangere, sive directè, sive indirectè.

3207 Ut peccata sub sigillo Sacramenti cadant, requiritur, quod pœnitens ea aperuerit per Confessionem Sacramentalem, nempe animo se accusandi, & absolutionem recipiendo: secus, si ea aperiat alio fine, etiam si flexis genibus dicat: *Hoc tibi dico sub sigillo Confessionis: v. n. 2930. & tom. 2. n. 59. pag. 505.*

3208 Sub sigillo Sacramentali cadunt omnia peccata, etiam publica, & circumstantia, etiam impertinentes, ignoranter dicta, tam ipsius pœnitentis, quam complicis, & defectus naturales etiam ignoranter manifestati, qui confessionem aliquo modo odiosam reddere possent, v. gr. quod pœnitens sit illegitimus, &c. quia sigillum Sacramentale obligat ad occultandum omne id, quod confessionem odiosam reddere posset.

3209 Alia verò conditiones, seu qualitates pœnitentis, quæ non sunt peccata, nec defectus morales, civiles, vel naturales, quæ non reddunt pœnitentem villem, seu minoris existimationis, etiam si in confessione sint cognita, ad confessionis sigillum non obligant, nisi sub sigillo dicantur, & specificentur, quia non presumuntur dici ut secreta naturalia, neque reddunt Sacramentum odiosum; sic pariter opera bona, & virtutes ipsius pœnitentis: ita Mastr. disp. 21. qu. 10. num. 253.

3210 Non violat sigillum Confessarius, si peccatum aliquod auditum referat, ita tamen ut nullo modo veniri possit in notitiam personæ, nec aliqua communitas infamari. At in hac re debet esse maximè cautus Confessarius, ut non loquatur de peccato proximè audito, nec in loco, ubi est auditus; quia sapientes ve- niunt in notitiam personæ, quia fortè alias au- dierunt, aut sunt suspiciati.

3211 Violat sigillum Confessarius, si dicat in genere, Titem esse confitum mortale

Y 3 aut

aut veniale inspecie, v. gr. mendacium. Minime, si dicat in genere esse confessum veniam, aut esse bene confessum, quia Confessio non sit nisi de peccatis, & absolutio non datur nisi pro peccatis.

3212 Si pœnitent ob indispositionem non absolvitur peccatum cum aliis schedulam in testimonium facta Confessionis, tenetur Confessorius eam illi tradere, alias indirecte Confessionem revelaret. At si ille mere scie ad Confessionem accedit, nimurum ad vitandum infamiam, &c. & Confessorius esset certus, quod idem ad Communionem accederet, deberet schedulam negare, quia ex una parte Confessio illa non est sacramentalis, ex p. 2930. ex alia cooperaretur simulationi ad Communionem sacrilegam; ita ferè Arsfdekin tom. 2. pag. 236. num. 7. v. num. 2733.

3213 Violat sigillum, si pœnitentiam pro mortali imponi solitam revelet, v. gr. Psalmos Pœnitentiales, coronam, &c.

3214 Non violat sigillum, si revelet pœnitentiam pro veniali imponi solitam, puta unum Pater, & Ave. Clericatus cap. 125. n. 8. Idem Diana p. 5. tral. 11. ref. 31. tenet, si unum Misericordia, aut quinque Pater, & Ave; quia non indicat nisi Confessionem venialium.

3215 Violat verò, si dicat Superiori in tali domo à se sèpè postulari facultatem pro referatis. Clericatus cit. n. 13.

3216 Qui n. 15. ritè tenet, violare sigillum Confessarium, si dicat; Non absolvit Titulum.

(Nisi addatur causa, qua excludat omnem manifestationem, seu suspicionem peccati; puta quia materiam non reperiit, vel tempus non habuit suam explendi Confessionem; quamvis etiam in his, & similibus locutionibus sit parcè os aperiendum, & cum magna cautela, Coton. numer. 29. & 30. Ubi etiam notat, non esse licitum dicere de publico peccatore: Confessus est mihi suum peccatum.)

3217 Si contingat, Confessarium proprium peccatum confiteri non posse, nisi revelet alterius peccatum in Confessione auditum, suum reticere tenetur, quia præceptum sigilli Sacramentalis strictius obligat, quam præceptum confitendi omnia mortalia; hoc enim solum est affirmativum, illud negativum. Ita Arsfdekin, tom. 1. pag. 236. num. 11. Id tamen longè priùs docuit Scotus in 4. d. 12. qu. 2. litt. M. verb. Ad aliud dico.

3218 Confessarium, qui in Confessione ex socio conspirationis novit sibi insidias parari, posse se continere domi, divertere à silva, &c. quia id non est revelativum Confessionis, sed indifferens ad peccatum confessum, vel non confessum, cum æquè potuisset ha-

beri, si peccatum non esset confessum; tenent Scotus in 4. d. 21. quest. 2. litt. M. Tamb. in Meth. Conf. p. 412. c. 6. num. 5. Bosiac. Fenech, Arsfdekin in tom. 2. pag. 237. qui hanc addit rationem. Quia fuga hac per se nullum peccatum manifestat, sed solum peccati Confessionem, quoniam peccatum socii illi ante cognitionem habuerunt, Leander hic tral. 5. disp. 10. qu. 68. & 69. Busemb. libr. 6. tr. 4. cap. 3. sub. 1. num. 5. addit: Ad sui ipsius gubernationem licere tali casu ea scientia uti, videri probabilius, v. gr. abstinentia à calice, in quo scitur esse venenum, deflentendo à silva, in qua paratam sibi mortem sciat ex unius latronis Confessione. Docent Sylv. Henr. Coninch. Laym. & quamvis Lugo id neget in casu, quo inde ex sociis sequatur damnum pœnitenti; etiam in hoc casu concedit Coninch. cum aliis, quia damnum per accidentis sequitur: v. tom. 3. n. 365.

3219 Diana verò part. 5. tr. 11. ref. 46. cum Riccardo, Navarr. Suatio, & Soto, rectè, & elatiū rem distinguit: videlicet, si in casibus prædictis, & similibus, ex diversione, & fuga Sacerdotis ob propriam vitam servandam, sequeretur aliqua suspicio apud alios de peccato confessio, aut periculum damni pœnitentis, tunc non posse Sacerdotem se divertere, etiam si sit in mortali; sed de contritione provisum teneri, ingredi silvam, vinum venenatum in Altari sumere, & Deo se commendare; quia sigillum Sacramentale ob bonum fidelium, & reverentiam Sacramenti, fortius obligat, quam salus totius mundi, & multo magis quam propria vita servanda: quia suspicio faciliter concingeret, quia socii conspirationis, videntes Sacerdotem post auditam Confessionem complicitis, se divertere ab itinere certè asumpto, &c. jam suspicarentur de delicto conspirationis confessio, & possent in socium irruere; tunc enim diversio, & fuga licet non sit ex natura sua manifestativa sigilli, talis est hic & nunc ex circumstantiis.

3220 Si autem contingat, quod circumstantiae sint tales, ut ex diversione, & fuga, nulla directè aut indirectè oriatur suspicio peccati Confessionis, v. gr. quatenus socii complicem confitentem non viderunt, &c. tunc Sacerdotem ob vitam servandam posse dicere se divertere.

3221 Confessarius nullo pacto uti potest notitia habita in Confessione, pro externo aliorum regimine, administratione Sacramentorum, &c.

3222 Hinc non potest Sacerdos negare Eucharistiam, Matrimonium, suffragium, &c. ei, quem ex Confessione scit esse indignum, impeditum, &c. Nec Abbas Monachum, quem

ex

De Pœnitentia Cap. IV.

ex Confessione scit esse concubinum, è loco aut officio removere potest. Ita Scotus in 4. d. 41. q. 2. lit. N. Ubi hoc notabile documentum afferit:

3223 Si dicas. Non apponit remedium ad salutem ovis sua: Respondeo: Consulat sibi in foro pœnitentia meliori modo, quo poterit, ut illum locum sibi periculoso dimittat, si voluerit non attenteresse Deum, sed defelus occultus, sibi secundum justitiam incorrigibilis, Dei correctioni dimittat.

3224 Hinc Clemens VII. Decr. de ann. 1591. die 26. Martii generaliter prohibuit hujusmodi notitia usum: Tam superiores pro tempore existentes, quām Confessarii, qui postea ad superioritatis gradum fuerint promoti, caveant diligenter, ne ea notitia, quam de aliorum peccatis in Confessione habuerunt, ad exteriorem gubernationem utantur.

3225 Quo non obstat Decreto, Tamb. in Meth. Conf. pag. 412. §. 2. & Mastrius in Theol. mor. dis. 21. quest. 10. art. 2. duplicitis generis distinguunt actus, 1. Qui vescantur circa personam pœnitentis, ut eum punire, è loco removere, ei suffragium, aut communionem negare, &c. 2. Qui non exercentur circa personam pœnitentis, sed sunt illi extrinseci, v. gr. servo non tradere clavem arcæ, superiorem claudere fores, unde scit subditum nocte exire, &c. Qua præmissa distinctione, tenet in Decreto comprehendit actus primi, non secundi generis, quia per hos nihil in exteriori gubernatione contra personas singulares decernitur. Et illis superior utitur ob bonum proprium, vel ipsius pœnitentis, vel communiantis, vel alterius innocentis, & ut scandalum vitetur, ita tamen ut nec directè, nec indirectè sigillum violetur; alioquin sciens ex unius complicis confessione, se fore occidendum, non posset se domi continere, etiam si inde nulla sequeretur suspicio peccati confessi, ita illi, & Mastrius pro se citat D. Thom. hic quest. 11. art. 1. ad 3. D. Bonavent. d. 22. p. 2. quest. 1. & Scotum in 4. d. 21. quest. 2. §. ad argum.

3226 Cæterum novissime adest Decretum S. Inquis. Univ. Rom. de anno 1682. prohibens, Ne quis publicè, aut privatim doceat, aut defendat, licere uī scientia ex Confessione acquista cum gravamine pœnitentis, quamvis secluderetur quacunque ejus revelatio, & quamvis multo majus gravamen ejusdem pœnitentis ex non usu sequeretur, mandans etiam universis Sacramenti pœnitentis ministris, ut à tali doctrina in praxim deducenda prorsus abstineant, apud Arsfdekin tom. 2. pag. 238. & Fenech, de sigillo.

3227 Pro externa igitur subditorum gubernatione, superior super peccato ex Confessione cognito ita se gerere debet, ut si numquam illud audivisset; ac proinde habeat in mente dictum Scotorum: Non attenteresse Deum.

3228 Non potest superior ex notitia peccati in Confessione habita, inquire media ad illud sciendum extra Confessionem; ad finem sic puniendi subditum, aut alium actum circa personam pœnitentis exercendum; quia ex hoc maxime odiosum redderetur Sacramentum pœnitentia, nèdum ipsi pœnitenti, verùm etiam ceteris fidelibus, si scirent, Confessarium ex notitia Confessionis habere jussus expiscandi eamdem notitiam extra Confessionem, & inde actiones contra earum personas patrandi.

3229 Confessarius, non obstante Confessione, potest uti notitia peccati, quam aliunde habet, dummodo eam nullo modo per notitiam Confessionis adjuvet, & absit scandalum; quia non utitur notitia Sacramentali.

3230 Confessarius, si ex complicis Confessione sciat pœnitentis peccatum, quod ipse non confitetur, non potest ipsum de eo speciatim interrogare, sed solum in genere, an habeat aliud peccatum, quod conjectatur; quod si neget, eum tenetur absolvere, si alias impeditum non inveniat.

3231 Si illud sciat extra Confessionem ex auditu fide digni, tenetur eum interrogare in specie: quod si neget, debet pariter eum absolvere, quia putare potest illud cum alio Confessario esse confessum, vel relatorem deceptum esse; quia in pœnitentia foro credendum est pœnitenti, sicuti contra se, ita & pro se. Si tamen illud certò constat Confessario, quatenus v. gr. furantem, blasphemantem, &c. vidit, & certò sciat non esse cum alio confessum, tunc si neget, eum absolvere non debet, ut potè indispositum. Arsfdekin tom. 2. pag. 237.

3232 Nullo pacto licet Confessario loqui cum pœnitente de peccatis in Confessione auditis, quia ruborem afferit, & reddit odiosam Confessionem: licet autem de ipsius pœnitentis licentia, quam concedere censetur, si ipse prior de illis loqui incipiat.

3233 Si Confessarius in Confessione gravem errorem commisit, qui pendeat in futurum, v. gr. quia bona fide consultat contrarium, quem postea usursum reperit, tenetur petere à pœnitente licentiam loquendi de materia Confessionis præterita ad salutem anima illius pertinentem. Si pœnitens neget, probabilius est, quod possit de peccato, & re-